

SPIS ILUSTRACJI

	między str.
Lelewel w pracowni brukselskiej (szkic A. Lessera z ostatnich lat życia wielkiego historyka)	16— 17
Fragment listu Lubliner a i Lelewela z 23 II 1849 r.	16— 17
Ludwik Lubliner	32— 33
Fragment listu Marksa do Lelewela z 3 II 1860 (brudnopis)	32— 33
Karol Marks w 1866 roku	48— 49
Konstanty Bobczyński do Karola Marksa, 26 IX 1865 r.	48— 49
Komit et Polski Towarzystwa „Bratniej Pomocy” w Wielkiej Brytanii do Karola Marksa, 23 VI 1871 r.	48— 49
Józef Cwierzakiewicz (Card)	64— 65
Kongres genewski Międzynarodówki w 1866 r.	64— 65
Jarosław Dąbrowski z bratem (zdjęcie sprzed 1863 r.)	80— 81
Ludwik Miecznikowski	80— 81
Pelagia Dąbrowska z przyjaciółką	96— 97
Zaproszenie na mityng londyński w rocznicę powstania listopadowego, 4 XII 1875 r.	96— 97
Walery Wróblewski	112—113
Teofil Łapiński	112—113
Dom, w którym Wróblewski mieszkał w Paryżu przed Komuną (15, rue Boursault)	112—113
Początek listu Wróblewskiego do Stanisława (Jarmunda) z 3 IX 1876 r.	128—129
Wróblewski w ostatnich latach życia	128—129
Pogrzeb Wróblewskiego w Paryżu. 1908 r.	144—145
Pomnik Wróblewskiego na cmentarzu Père Lachaise	144—145
Zaproszenie na mityng genewski zwołany w pięćdziesiątą rocznicę powstania listopadowego	160—161
Zaproszenie na mityng genewski zwołany w pięćdziesiątą rocznicę powstania listopadowego (tekst francuski)	160—161
Stanisław Mendelson ok. 1880 r.	176—177
Maria Jankowska (Mendelsonowa)	176—177

Engels w r. 1893	176—177
Witold Jodko-Narkiewicz	192—193
Bolesław Antoni Jędrzejowski	192—193
Dom w Londynie przy Regents Park Road, nr 122, w którym Engels mieszkał w latach dziewięćdziesiątych	192—193
Telegram Marii Jankowskiej do Engelsa, 16 III 1884 r.	320—321
Engels do Marii Mendelsonowej, 16 I 1893 r.	320—321

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
I PIERWSI POLSCY KORESPONDENCI MARKSA	15
II MIĘDZY POWSTANIEM STYCZNIOWYM A KOMUNĄ PARYSKĄ	33
III NA LONDYNSKIM WYCHODŹSTWIE. POLSKA SEKCJA PIERWSZEJ MIĘDZYNARODÓWKI	65
IV MARKS I ENGELS A WRÓBLEWSKI. OSTATNIE LATA ŻYCIA GENERAŁA	114
V WOKÓŁ GENEWSKIEGO MITYNGU SOCJALISTYCZ- NEGO W 1880 ROKU	131
VI ENGELS U SCHYŁKU ŻYCIA A POLSKA EMIGRACJA SOCJALISTYCZNA W LONDYNIE	177

KORESPONDENCJA MARKSA I ENGELSA Z POLAKAMI (1848-1895)

Władysław Kościelski do Karola Marksa, 18 IX 1848	203
Joachim Lelewel i Ludwik Lubliner do Karola Marksa, 23 II 1849	204
Karol Marks do Joachima Lelewela, 3 II 1860	207
Joachim Lelewel do Karola Marksa, 10 II 1860	209
Henryk Miskowski do Karola Marksa, 18 IX 1850	210
Henryk Miskowski do Karola Marksa, 24 I 1851	212
Henryk Miskowski do Karola Marksa, 19 XI 1853	216
Konstanty Bobczyński do Karola Marksa, 26 IX 1865	219
Józef Card-Ćwierczakiewicz do Karola Marksa, 10 I 1868	220
Komitet Polski Towarzystwa „Bratniej Pomocy” w Wielkiej Brytanii do Karola Marksa, 23 VI 1871	222
Włodzimierz Rożałowski do Karola Marksa (1871)	223
Teofil Dąbrowski do Karola Marksa, 26 VII 1871	224
Teofil Dąbrowski do Karola Marksa, 27 VII 1871	225
Karol Świdziński do Karola Marksa, 9 VIII 1871	226

Eugeniusz Kompański do Karola Marksa, 11 X 1871 . . .	227
Eugeniusz Giżycki do Karola Marksa, 17 X 1871 . . .	228
Eugeniusz Giżycki do Karola Marksa, 4 XI 1871 . . .	229
Eugeniusz Giżycki do Karola Marksa, 28 XII 1871 . . .	231
Karol Marks do Alberta Potockiego (Juliana Bałaszewicza), 25 XI 1871	234
Albert Potocki do Karola Marksa, 27 XI 1871	235
Karol Marks do Alberta Potockiego, 29 XI 1871	236
Albert Potocki do Karola Marksa, 30 XI 1871	237
Albert Potocki do Karola Marksa, 5 XII 1871	238
Albert Potocki do Karola Marksa, 7 XII 1871	239
Albert Potocki do Karola Marksa, 13 XII 1871	241
Pelagia Dąbrowska do Karola Marksa, 9 III 1872	243
Ernest Ludwik Pruszyński i Edward Lach Szyrma do Prze- wodniczącego Międzynarodowego Stowarzyszenia Robotników, 1 IV 1872	244
Jan Kostecki i Jan Filip Becker do Karola Marksa, 6 II 1873	246
Józef Rozwadowski do Karola Marksa, 7 VII 1871	248
Józef Rozwadowski do Fryderyka Engelsa, 20 VIII 1871	249
Józef Rozwadowski do Karola Marksa, 21 VIII 1871	251
Józef Rozwadowski do Karola Marksa, 8 X 1871	252
Józef Rozwadowski do Karola Marksa, 2 XII 1871	255
Józef Rozwadowski do Karola Marksa (1871 lub 1872)	257
Józef Rozwadowski do Karola Marksa, 28 X 1873	258
Józef Rozwadowski do Karola Marksa, 30 XII 1873	259
Walery Wróblewski do Karola Marksa, 23 XII 1871	260
Walery Wróblewski do Karola Marksa, 1 I 1872	262
Fryderyk Engels do Walerego Wróblewskiego, 7 VIII 1872	263
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 3 I 1873	264
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 23 I 1874	265
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 16 III 1874	266
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 4 V 1874	267
Walery Wróblewski do Karola Marksa, przed 4 XII 1875	268
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, przed 4 XII 1875	269
Fryderyk Engels do Walerego Wróblewskiego, 4 XII 1875	270
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 26 XII 1877	272
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 18 I 1878	274
Walery Wróblewski do Karola Marksa, 13 II 1878	276
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 9 X 1878	278
Walery Wróblewski do Karola Marksa, 7 XII 1881	279
Józef Wierzejski do Fryderyka Engelsa, 12 VI 1890	280
Józef Wierzejski do Fryderyka Engelsa, 16 VI 1890	282

Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 6 VII 1890 . . .	284
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 12 VII 1890 . . .	285
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 30 VIII 1890 . . .	287
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 20 IX (1890) . . .	289
Józef Wierzejski do Fryderyka Engelsa, 28 III 1891 . . .	290
Józef Wierzejski do Fryderyka Engelsa, 5 IV 1891 . . .	292
Józef Wierzejski do Fryderyka Engelsa, 27 I 1892 . . .	293
Józef Wierzejski do Fryderyka Engelsa, 23 II 1892 . . .	294
Józef Wierzejski do Fryderyka Engelsa, 24 II 1892 . . .	295
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 3 VII 1894 . . .	298
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 30 IX 1894 . . .	300
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, 13 XII 1894 . . .	302
Walery Wróblewski do Fryderyka Engelsa, b. d.	304
Stanisław Mendelson do Fryderyka Engelsa, 22 XI 1880 . . .	305
Karol Marks, Fryderyk Engels, Paweł Lafargue i Fryderyk Lessner do mityngu w Genewie, zwołanego na pamiątkę 50-cj rocznicy rewolucji polskiej 1830 r. 27 XI 1880	307
Stanisław Mendelson do Karola Marksa, Fryderyka Engelsa, Pawła Lafargue'a i Fryderyka Lessnera, byłych członków Rady Generalnej Międzynarodowego Stowarzyszenia Robotników, 5 XII 1880	310
Stefan Leonowicz (Maria Jankowska) do Fryderyka Engelsa, 16 III 1884	312
Stefan Leonowicz do Fryderyka Engelsa, 12 VIII 1884 . . .	313
Fryderyk Engels do Stefana Leonowicza, (14–18) VIII 1884 . . .	314
Stefan Leonowicz do Fryderyka Engelsa, 20 VIII 1884 . . .	315
Stefan Leonowicz do Fryderyka Engelsa, 22 XI 1888 . . .	316
Fryderyk Engels do Stanisława Mendelsona, 18 I 1891 . . .	318
Maria Mendelsonowa (Jankowska) do Fryderyka Engelsa, 31 I 1891	319
Stanisław Mendelson do Fryderyka Engelsa, 20 IX 1891 . . .	320
Fryderyk Engels do Stanisława Mendelsona, 11 II 1892 . . .	321
Stanisław Mendelson do Fryderyka Engelsa (1892)	322
Stanisław Mendelson do Fryderyka Engelsa, 13 VI 1892 . . .	323
Stanisław Mendelson do Fryderyka Engelsa, 28 VI 1892 . . .	324
Stanisław Mendelson do Fryderyka Engelsa, 4 VII 1892 . . .	325
Fryderyk Engels do Marii Mendelsonowej, 10 I 1893 . . .	326
Fryderyk Engels do Marii Mendelsonowej, 16 I 1893 . . .	327
Fryderyk Engels do Marii Mendelsonowej, 24 I 1893 . . .	328
Maria Mendelsonowa do Fryderyka Engelsa, 5 II 1893 . . .	329
Fryderyk Engels do Marii Mendelsonowej, 7 II 1893 . . .	331
Maria Mendelsonowa do Fryderyka Engelsa, 13 III 1893 . . .	332

Fryderyk Engels do Marii Mendelsonowej, 15 III 1893 . . .	333
Maria Mendelsonowa do Fryderyka Engelsa, 16 III 1893 . . .	334
Fryderyk Engels do Stanisława Mendelzona, 22 V 1894 . . .	335
Ludwik Krzywicki do Fryderyka Engelsa, 23 I 1884 . . .	336
Fryderyk Engels do Ludwika Krzywickiego, 28 I 1884 . . .	338
Ludwik Krzywicki do Fryderyka Engelsa, 24 X 1890 . . .	339
Stanisław Zabłocki do Fryderyka Engelsa, 3 VI 1894 . . .	340
Fryderyk Engels do Stanisława Zabłockiego, 7 VI 1894 . . .	341
Fryderyk Engels do Witolda Jodko-Narkiewicza, 5 VI 1894 . . .	342
Witold Jodko-Narkiewicz do Fryderyka Engelsa, 6 VI 1894 . . .	343
Witold Jodko-Narkiewicz do Fryderyka Engelsa, 29 VIII 1894 . . .	344
Witold Jodko-Narkiewicz do Fryderyka Engelsa, 13 XII 1894 . . .	346
Fryderyk Engels do Witolda Jodko-Narkiewicza, 14 XII 1894 . . .	347
Witold Jodko-Narkiewicz do Fryderyka Engelsa, 31 I 1895 . . .	348
Fryderyk Engels do Witolda Jodko-Narkiewicza, 2 II 1895 . . .	350
Fryderyk Engels do Bolesława Antoniego Jędrzejowskiego, 28 VI 1895	351

ANEKSY

Adamski do Karola Marksa, 20 I 1849	355
Ludomir Bolesław Denis Matuszewicz do Karola Marksa, 7 XII 1871	357
Emil Szymanowski do (Jana Filipa Beckera) 22 II 1871 . . .	358
Listy Walerego Wróblewskiego z czasów kryzysu wschodnie- go (3 IX 1876, 12 XI 1876, 31 III 1877, 13 VI 1877) . . .	360
Bolesław Antoni Jędrzejowski do dra Edwarda Avelinga, 7 VIII 1895	367
Ostrzeżenie „Nowej Gazety Reńskiej”	368
Rozmowa Marksa z Łapińskim w 1863 roku	371
Sprawozdanie z obchodu rocznicy powstania styczniowego w Londynie w 1867 r.	389
Artykuł wstępny pierwszego numeru „Nowin z Wychodźstwa i Kraju”	409
Program Towarzystwa Polskiego Socjalnodemokratycznego w Zurychu, 1872	411
Sprawozdanie z obchodu rocznicy powstania listopadowego w Londynie w 1875 roku	414
Obchód rocznicy powstania styczniowego w Londynie w 1875 r. List sekretarza Związku Ludu Polskiego Jana Kryńskiego do redakcji „Wici”	418
Manifest Związku Ludu Polskiego do narodu angielskiego, 3 V 1874	430

Słowiańskie Stowarzyszenia Socjalnorewolucyjne w Londynie do robotników socjalistów Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej	438
Nekrolog Karola Marksa z „Przedświtu”	442
Karol Marks (wspomnienie pośmiertne)	444
Fragmenty artykułu o Engelsie w „Przedświcie”	449
Nekrolog Engelsa w „Nowej Reformie”	453
Nekrolog Engelsa, zamieszczony w petersburskim „Kraju”	456

PRZYPISY

Wstęp – 459; Rozdział I – 460; Rozdział II – 468; Rozdział III – 485; Rozdział IV – 511; Rozdział V – 514; Rozdział VI – 532; Korespondencja – 539; Aneksy – 557

STRESZCZENIE	561
INDEKS OSOBOWY	571
WYKAZ CZASOPISM	585
SPIS ILUSTRACJI	589